

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методична рада
Хмельницького національного
університету

Протокол від 27.05.2024 № 8
Голова Науково-методичної ради

(Підпис)

(Ім'я, прізвище)

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ УМОВАХ

(Назва)

1 кред. ЄКТС / 30 год.
(Обсяг програми)

Форма навчання Очна / Дистанційна

Керівник сертифікатної програми

(Підпис)

Інна ГОРЯЧОК, к. пед. н., доцент
(Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

Завідувач кафедри

(Підпис)

Неля ПОДЛЕВСЬКА, к. пед. н., доцент
(Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

Сертифікатна програма

вводиться в дію з 1.09. 2024р.

Наказ від 12.06 2024р. № 84-КП

Ректор _____ Сергій МАТЮХ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Викладання літератури в сучасних освітніх умовах
Шифр програми	
Тип програми за змістом	Підвищення кваліфікації
Форма навчання	Очна / Дистанційна
Цільові групи	Науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти, педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти та закладів професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема, й викладачі української філології, вчителі української літератури та зарубіжної літератури.
Передумови навчання за програмою	Базова педагогічна освіта та/або досвід педагогічної діяльності
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	Два тижні
Мова викладання	Українська
Перелік професійних компетентностей, для підвищення рівня яких спрямована програма	<ul style="list-style-type: none"> – здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; – здатність генерувати нові ідеї; – здатність до взаємодії і співпраці з учасниками освітнього процесу у педагогіці партнерства; – здатність до підвищення рівня власної педагогічної діяльності та розвитку літературної освіти учнів; – здатність володіти прийомами і методами формування літературної освіти у закладі освіти; – здатність вирішувати ситуативні завдання у педагогічному спілкуванні, використовуючи засоби художньої літератури; – здатність орієнтуватися в українському / зарубіжному літературному процесі на тлі світового, критично осмислювати нові художні тенденції, формувати національну свідомість, державницьку позицію, культурний світогляд учнів, їхні ціннісні орієнтації на основі сприйняття здобутків українського / зарубіжного письменства. ; – здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності; – здатність до професійного розвитку і співпраці та трансляції власного досвіду.

Укладач програми	Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янської філології Хмельницького національного університету Інна Горячок
2. Загальна мета	
У сучасних освітніх умовах викладання літератури набуває нових форм та способів. Різноманітні технології, інноваційні методи та засоби дозволяють зробити сприйняття та розуміння творів цікавим та інтерактивним. Варто зазначити, що література як вид мистецтва має унікальну можливість формувати духовно багату інтелектуальну особистість	
3. Очікувані результати навчання	
По завершенню сертифікатної програми слухачі мають: розуміти взаємозв'язок літератури з життям, з історією свого народу, з іншими видами мистецтва; розуміти характерні риси епохи, що відображаються в художніх творах; виокремлювати основні риси творчих методів і літературних напрямків; удосконалювати типи, структуру і методику проведення уроків української та зарубіжної літератури та обирати сучасні й найбільш оптимальні методи і прийоми навчання здобувачів освіти у нинішніх умовах.	
Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
<i>Методи:</i> словесні (розповідь, пояснення, бесіда), наочні (демонстрування, ілюстрування) та практичні (практична робота), інтерактивні, проблемні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. <i>Форми:</i> лекційні й практичні заняття, самостійна робота.	
4. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
ZOOM, Viber, Модульне середовище для навчання (Moodle)	
5. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Умови видачі документу, що засвідчує підвищення кваліфікації	Документ про підвищення кваліфікації видається за умови виконання слухачем повного пакету практичних та самостійних завдань, що виконані на достатньому рівні та вище.
Форма підсумкового контролю	Презентація моделі сучасного інтегрованого уроку української чи зарубіжної літератури та представленні завдань для формування літературної освіти в учасників освітнього процесу.

Структура програми

Назва теми	Л	ІПР	СР**
1. Важливість літератури у формуванні моральних і естетичних цінностей. Виклики та можливості сучасної освіти.	2		2

Вплив соціокультурних змін на викладання літератури.			
Сучасний урок літератури, типологія та структура. Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури, його специфіка.	2		2
Сучасні методи, прийоми та засоби на уроці літератури.	–	4	6
Активізація навчальної діяльності здобувачів освіти. Інтеграція навчальних предметів.	–	2	10
Разом:	4	6	20

+2
галіа

*Підсумковий контроль проводиться у формі публічного презентування моделі сучасного інтегрованого уроку української чи зарубіжної літератури із використанням інформаційних та комунікаційних технологій.

**Самостійна робота слухачів полягає в опрацюванні теоретичного матеріалу за змістом курсу, створенні моделі уроку сучасного інтегрованого української чи зарубіжної літератури та її презентації-захисті, доборі завдань для формування літературної освіти в учасників освітнього процесу.

Зміст програми

1. Важливість літератури у формуванні моральних і естетичних цінностей. Виклики та можливості сучасної освіти. Вплив соціокультурних змін на викладання літератури.

Тенденції в освіті: цифровізація, інклюзивність, інтернаціоналізація.

Зміни в освітніх програмах та стандартах. Роль Нової української школи (НУШ) у реформуванні освітнього процесу. Концепція Нової української школи. Педагогіка партнерства у НУШ: взаємодія учні-батьки-учителі. Нові професійні ролі вчителя: ментор, тьютор, коуч, новатор, фасилітатор.

2. Сучасний урок літератури, типологія та структура. Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури, його специфіка.

Інтеграція предметів та міждисциплінарний підхід.

Активне навчання: залучення учнів до процесу через обговорення, дебати, творчі проекти у НУШ.

3. Сучасні методи, прийоми та засоби на уроці літератури

Використання інтерактивних методів: брейнстормінг, групова робота, ролеві ігри. Використання технологій: мультимедійні презентації, онлайн-ресурси, електронні підручники. Читання та аналіз текстів: критичне мислення, інтерпретація, творче завдання. Використання сучасних навчальних матеріалів і технологій. Інтерактивні дошки, планшети, комп'ютери. Онлайн-платформи для дистанційного навчання. Віртуальні екскурсії та інтерактивні заняття. Застосування гейміфікації: навчальні ігри, квізи.

4. Активізація навчальної діяльності здобувачів освіти. Інтеграція навчальних предметів.

Залучення учнів до дослідницької та творчої діяльності. Метод проектів: створення учнями власних літературних творів, досліджень. Формування критичного мислення: аналіз та інтерпретація літературних творів. Групова та командна робота: розвиток комунікативних навичок. Міждисциплінарні зв'язки: література і історія, література і мистецтво. Інтеграція з іншими видами мистецтва: кіно, театр, музика. Розробка інтегрованих уроків та проектів.

Навчальні ресурси:

1. Концепція Нової української школи. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola> 16.

2. Нова українська школа: 9 змін, які пропонує Міністерство освіти [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/nova-ukrainska-shkola-9-zmin-iaki-proponuie-minosvity>

3. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник К. : Слово, 2014. 432 с

4. Мхитарян О. Практикум із методики навчання української літератури: модульний курс : навч. посіб. для студентів-філологів Миколаїв, 2017. 333 с.

5. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль : навч.-метод. посіб. для студентів-філологів Миколаїв, 2019. 164 с.

6. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання К., 2017. 144 с.

7. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.